

SZKOŁA PODSTAWOWA

im. prof. Jana Czekanowskiego

36-105 Cmolas 269, tel./fax 17 283-77-08

spcmolas.pl spcmolas@spcmolas.pl

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA
POLSKIEGO DLA KLAS 4-8 SZKOŁY
PODSTAWOWEJ IM. PROF. JANA CZEKANOWSKIEGO
W CMOLASIE**

Przedmiotowy system oceniania został opracowany w oparciu o następujące dokumenty:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 03.08.2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Podstawę programową nauczania języka polskiego w szkole podstawowej
- Program nauczania autorstwa Beaty i Andrzeja Surdej „Jutro pójdę w świat”, „Świat w słowach i obrazach”- wydawnictwo WSiP
- Statut Szkoły Podstawowej im. prof. Jana Czekanowskiego w Cmolasie (WSO).

SZCZEGÓŁOWE CELE OCENIANIA

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych.
2. Udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swego rozwoju.
3. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.
4. Motywowanie uczniów do dalszej pracy.
5. Przygotowanie uczniów do egzaminu po szkole podstawowej.
6. Dostarczanie nauczycielowi informacji o efektywności jego nauczania, właściwym doborze materiałów i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
7. Aktywizowanie uczniów do samokształcenia, korzystania z pomocy naukowych.
8. Umożliwianie każdemu uczniowi osiągnięcia sukcesu na miarę jego możliwości.

SKALA OCEN

Oceny uzyskane przez uczniów w ciągu roku szkolnego wyrażone są tradycyjną oceną szkolną:

Stopień

6 - celujący

5 - bardzo dobry

4 - dobry

3 - dostateczny

2 - dopuszczający

1 - niedostateczny

KONTOLA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Pisemne:

- ✓ staranne i systematyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego
- ✓ odpowiedzi na pytania
- ✓ rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń
- ✓ testy (diagnostyczne i sumujące)
- ✓ karty pracy
- ✓ zadania klasowe i sprawdziany
- ✓ redagowanie tekstu użytkowego
- ✓ redagowanie różnych form wypowiedzi.

2. Ustne:

- ✓ analiza i interpretacja tekstów literackich
- ✓ argumentowanie
- ✓ krótka forma wypowiedzi
- ✓ opowiadanie
- ✓ czytanie tekstów
- ✓ prezentacja
- ✓ recytowanie, inscenizacje.

3. Praktyczne:

- ✓ wytwory pracy ucznia, np. projekty, albumy, słowniki.

KONTRAKT Z UCZNIAMI

1. Nauczyciele, oceniając ucznia, kierują się zasadą sprawiedliwości. Ocena ma dostarczyć uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielowi rzetelnej informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach.

2. Nie ocenia się uczniów po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności lub ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej.
3. Uczeń zobowiązany jest przynosić na lekcję zeszyt przedmiotowy i podręcznik.
4. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, robić na bieżąco notatki z lekcji.
5. Oprócz ocen cząstkowych nauczyciel stosuje system „plusów” i „minusów”, przeliczanych na oceny według następującej zasady: pięć „plusów” bardzo dobry, pięć „minusów” – niedostateczny.
6. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji trzy razy w ciągu półroczu. Zgłasza ten fakt przed lekcją. Na następne zajęcia ma obowiązek uzupełnić braki. Zwolnienia nie dotyczą zadań klasowych, sprawdzianów, dyktand, zapowiedzianych kartkówek, zadań długoterminowych.
7. Nieprzygotowanie do lekcji uczeń powinien zgłosić nauczycielowi podczas sprawdzania obecności na zajęciach.
8. Uczniowie oceniani są na bieżąco. Otrzymują oceny cząstkowe za różne formy aktywności: zaangażowanie, ustne wypowiedzi, technikę czytania i rozumienie tekstu, recytacje, pisemne wypowiedzi, prace domowe, sprawdziany, testy, kartkówki, dyktanda, prace dodatkowe, estetykę zeszytu.
9. Prace klasowe i sprawdziany kompetencji są obowiązkowe i zapowiadane tydzień wcześniej. Uczeń, który będzie nieobecny na zajęciach lub otrzyma ocenę niedostateczną, powinien poprawić pracę klasową w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
10. Kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane przez nauczyciela.
11. Prace klasowe i sprawdziany są gromadzone przez cały rok szkolny i ma do nich wgląd uczeń i jego rodzice.
12. Za sukcesy w konkursach uczeń otrzymuje ocenę celującą, a za udział w zajęciach pozalekcyjnych z języka polskiego uczeń otrzymuje jednorazowo przed zakończeniem semestru ocenę bardzo dobrą.

13. Uczeń ze specyficznymi trudnościami edukacyjnymi pisze wypracowania dostosowane do jego możliwości oraz otrzymuje odpowiednie wsparcie przy odpowiedziach ustnych.
14. W ciągu dwóch tygodni nauczyciel ma obowiązek ocenić wszelkie zebrane prace pisemne i udostępnić je uczniom do wglądu.

Proponowane ocenianie testów literacko-gramatycznych

<u>Procenty</u>	<u>Stopnie</u>
100 %	6
90-99 %	5
71-89 %	4
51-70 %	3
33-50 %	2
0-32 %	1

Kryteria ocen z języka polskiego dla klas 4-8

Ocena celująca

Uczeń:

- posiada i potrafi wykorzystać wiedzę wykraczającą poza program
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację
- w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem
- aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim
- poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach

- regularnie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe
- systematycznie pracuje w czasie pracy samodzielnej
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, data)

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, podejmuje próby samodzielnej interpretacji
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje
- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny
- aktywnie uczestniczy w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe
- sporadycznie popełnia błędy ortograficzne
- prowadzenie zeszytu i praca własna jw.

Ocena dobra

Uczeń:

- w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela
- czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych
- stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów
- bierze czynny udział w lekcji

- regularnie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- zeszyt, praca własna jw.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem
- trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- wypowiada się w zasadzie poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych
- sporadycznie zabiera głos na lekcji
- odrabia obowiązkowe prace domowe

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- ma duże braki w wiedzy
- nawet proste zadania wykonuje przy pomocy nauczyciela
- nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań
- nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej
- nie pracuje systematycznie w czasie pracy własnej

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy
- nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela
- wykazuje się niechęcią do nauki

- nie rozumie poleceń nauczyciela
- nie odrabia prac domowych
- nie pracuje w czasie pracy własnej

Podstawowe kryteria oceniania form wypowiedzi pisemnych

W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:

1. Realizacja tematu wypowiedzi – 9 p.
2. Kompozycja tekstu – 2 p.
3. Styl – 2 p.
4. Język – 4 p.
5. Ortografia – 2 p.
6. Interpunkcja – 1 p.

Za napisanie wypracowania można otrzymać maksymalnie 20 punktów.

Punktacja za wypracowanie

PUNKTY	OCENA
20	6
19-18	5
17-14	4
13-10	3
9-7	2
6-0	1

Uwagi dodatkowe:

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, należy ocenić ją na 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, należy ocenić ją na 0 pkt.

4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), należy przyznać 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera wymaganej przez nauczyciela ilości słów jest oceniana wyłącznie w kryterium realizacji tematu wypowiedzi. W pozostałych kryteriach należy przyznać 0 punktów.

KRYTERIA OCENIANIA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ LUB ORZECZENIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

Na podstawie opinii Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej stwierdzającej specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja rozwojowa, dysortografia, dysgrafia, wymagania edukacyjne wynikające z programu nauczania zostaną dostosowane do indywidualnych potrzeb ucznia poprzez obniżenie kryteriów oceniania.

Zgodnie z kryteriami oceny **prac pisemnych** - wypracowań domowych oraz klasowych, zawartych w przedmiotowym systemie oceniania z języka polskiego, ocenie podlega:

- realizacja tematu (za wypracowanie, które nie jest zgodne z tematem, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną),
- kompozycja,
- język i styl,
- zapis.

W przypadku uczniów dyslektycznych (w tym dysortografików i dysgrafików) dostosowuje się kryteria dotyczące zapisu:

1. Uczeń winien wykazywać dbałość o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną, ale ilość występujących błędów nie odgrywa decydującej roli w ocenie prac. Nauczyciel dokonuje klasyfikacji błędów według określonych kategorii. Podczas oceniania prac uczniów posiadających opinię stwierdzającą dysortografię błędy typowo ortograficzne to:

- pisownia *u – ó*, *rz – ż*, *ch – h*,
- pisownia nazw własnych,

- rozpoczynanie zdania małą literą.

Jeżeli mylenie liter nie jest łamaniem zasady ortograficznej, traktuje się je jako błędy graficzne.

2. Zapis umożliwia komunikację.

3. Podczas pisania wypracowania klasowego uczeń może korzystać ze słownika ortograficznego.

Uczeń ma prawo (w terminie uzgodnionym z nauczycielem) poprawić pisemną pracę (domową, klasową), która z powodu niezgodności z tematem lub zapisu uniemożliwiającego komunikację (nie potrafi jej przeczytać nawet sam uczeń) została oceniona na niedostateczny.

W **sprawdzianach czytania ze zrozumieniem** krótkie zadania otwarte nie są oceniane pod względem poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, natomiast w zadaniach rozszerzonej odpowiedzi dostosowuje się kryteria dotyczące zapisu.

Ocena **dyktanda** dyslektyka odbywa się na nieco innych zasadach niż pozostałych uczniów. O ile nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, uczeń powinien to zrobić w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne.

W **testach** obejmujących wiedzę i umiejętności z zakresu literatury i kultury oraz umiejętności językowych (w zależności od stopnia trudności) kryteria oceny za merytoryczną wartość pracy mogą zostać obniżone do 10 %.

Notatki przepisywane z tablicy winny się różnić jakością pod względem poprawności ortograficznej i kaligraficznej od tekstów dyktowanych przez nauczyciela. Od ucznia z dysfunkcjami nie oczekuje się estetycznego pisma, ale zapis powinien umożliwiać komunikację. Taki wymóg ma na celu wdrażanie ucznia do samokontroli podczas przepisywania, natomiast nauczycielowi daje możliwość dostrzeżenia błędów, dokonania ich poprawy, zalecenia właściwych ćwiczeń doskonalących poprawność ortograficzną i kaligraficzną.

Inne formy aktywności dysgrafików i dysortografików oceniane są według kryteriów zawartych w przedmiotowym systemie oceniania z języka polskiego i obowiązujących pozostałych uczniów.

OCENIANIE UCZNIA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNU LEKKIM

1. Uczniowie z orzeczeniem poradni psychologiczno – pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim realizują podstawę programową kształcenia ogólnego. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
2. Ocenę dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim ustala nauczyciel prowadzący.
3. Podstawową zasadą oceniania uczniów jest położenie akcentu na ocenę wkładu pracy i zaangażowania, a nie na poziom wiadomości czy umiejętności.
4. Z uwagi na wolne tempo pracy wydłuża się limit czasu przeznaczonego na pisanie klasówek, sprawdzianów, egzaminów.
5. Ocenę bardzo dobrą lub celującą uczeń otrzymuje, gdy opanuje treści wykraczających poza poziom podstawowy.
6. Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w wymaganiach podstawowych.
7. Jeżeli uczeń wykazuje problemy w opanowaniu wymagań podstawowych, ale posiada minimum wiedzy i umiejętności dla danego poziomu edukacji i stara się uczestniczyć w procesie nauczania, to zasługuje na ocenę dostateczną.
8. Uczniowi, który wykazuje fragmentaryczną wiedzę i niski poziom umiejętności, wystawia się ocenę dopuszczającą.
9. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania. Nie jest w stanie wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.

OCENIANIE UCZNIA Z AUTYZMEM I ZESPOŁEM ASPERGERA

1. Nauczyciel podczas oceniania ucznia powinien uwzględnić wpływ zaburzeń rozwojowych na jego naukę i zachowanie.
2. Sytuacja sprawdzania wiadomości ucznia z autyzmem i zespołem Aspergera musi być dostosowywana do jego możliwości intelektualnych i komunikacyjnych oraz specyfiki funkcjonowania.
3. Podczas dłuższych wypowiedzi ustnych nauczyciel może zadawać uczniowi dodatkowe pytania, które umożliwią mu sprawniejszą aktualizację posiadanej wiedzy.
4. Trzeba często podchodzić do ucznia w trakcie jego samodzielnej pracy w celu udzielania mu dodatkowej pomocy, wyjaśnień.
5. Należy formułować pytania w formie zdań o prostej konstrukcji oraz stosować ilustracje, rysunki pomocnicze, historyjki obrazkowe.
6. Komunikaty kierowane do dziecka powinny być zwięzłe i jednoznaczne.

OCENIANIE UCZNIA SŁABOWIDZĄCEGO

1. Ocena pracy ucznia uwzględnia nie tylko efekt, ale także możliwości dziecka i włożony przez niego wysiłek.
2. Ocenianie powinno bazować na mocnych stronach ucznia i zachęcać go do pokonywania trudności w nauce.
3. Z uwagi na wolne tempo pracy wzrokowej wydłuża się limit czasu przeznaczonego na pisanie klasówek, sprawdzianów, egzaminów.
4. Należy dostosować wielkość czcionki prac pisemnych do potrzeb ucznia oraz dbać o właściwe oświetlenie klasy.
5. W uzasadnionych przypadkach (dysgrafia, głębokie zaburzenie widzenia) przy ocenie nie bierze się pod uwagę strony graficznej pisma.
6. W sytuacjach uzasadnionych pracę pisemną może zastąpić ustna forma wypowiedzi.

7. Uczniowie, którzy biegle piszą na komputerze, mogą sporządzać prace pisemne przy jego pomocy.
8. Nauczyciel powinien stosować dodatkowe pomoce dydaktyczno-naukowe kompensujące wadę wzroku oraz ustne wyjaśnienia.

Przy ustaleniu oceny semestralnej/rocznej dla ucznia ze specyficznymi trudnościami w nauce uwzględnia się zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Opracowanie: nauczyciele języka polskiego
Szkoły Podstawowej im. prof. Jana Czekanowskiego z Cmolasie

Halina Guściora,
Edyta Urban,
Magdalena Czwałga
Danuta Piórek